

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. . . . . I hóra. Egy hóra. I hóra. 50 fill. Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "		Felelős szerkesztő: Dr. NEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECEN, Piac-utóza 49. szám.
---	--	---	--

Nagy uton.

Debrecen, október 25.

A vándor, mikor elhagyja a határt, hogy a maga érvényesülését ha kell, az öklével is kigyomlája, friss reményekkel, felajzott vágyakkal tér be új hazájába. Szébbnek látja ott a tájat, boldogabbnak a népet és liberálisabbnak a törvényeket. A bizakodó mosolygás jókedvre hangolja, a feléje nyújtott jobbot pedig a baráti érzés szimbólumának tekinti. Ilyenkor ereiben meghatványozódik a vér munkája s izmai is acélosabban szorítják ököbe a szerszámot. Szóval a bizakodás visszatér a szívébe s az akaraterő nagy feladatok vállalására serkenti. Siker, gyarapodás, gazdagság kíséri lépteit. Megbecsülik az esztét és megértik a szíve dobbanását s az erkölcsi eredmény fényes sugára von felé glóriát: az első elseje lesz.

Ez a kék szakad a képzetünkre ma, a mikor a vasúti indóház küszöbét átlépjük, hogy felsegítsük a vonai lépcsőjére azokat, akik e város határát átlépve, telve nemes buzgalommal és lankadatlan igyekvéssel, csákányt vesznek a kezükbe, hogy a bizonytalanság korlátját lerombolva, utat keressenek, ahol e nemes város jogos aspirációinak tanyáját lerakják s a harmadik egyetem hajlékát akarják ezen felépíteni.

Az ut már nyitva van, tudják, hogy megjönnek Debrecen város és nemes munkatársai s az üdvözlő jobb is szeretettel nyulik előre. Kifeszülnek a mellék és kezdetét veszi egy nagy alkotás alapozó munkája. Már ott várakoznak az ácsok, kőművesek, s a hogy

kapják a pallérozó szót, egybe megkezdődik a szorgos munka. Vért kap egy város, virág-fakasztó sugárt annak minden kies határa. Debrecenről Miskolcig és felfelé Máramarosig minden községen, városon keresztül húzódik a kulturhullám, mely életet varázsol elő a kihalt falvak vérszegény talajában.

Új vérkeringést kap a konzervatív nyugalom, mely ha a haladás radikális áramlataival párosul: új nemzedéket ad iparnak, kereskedelmnek és kulturának. Östehetségek mozdulnak ki a maradiságból s amit a haladás produkálni tud, azt áldóan hinti szerte a debreceni egyetem. Az a vonat, mely ma a pályaudvarról kiindult, a kultura egyik tüzes tekintetű őrszeme volt s a kik avval előre mentek, ennek a nagy Hajduországnak az óriási erejéről és hazát, érvényesülést követelő tehetségéről tesznek bizonyosságot.

Akik a történelmi materializmus tudományát figyelemmel szemlélik, pillanatig sem lehetnek kétségben azokról az erőkről, melyek porszemnyi tapadás után lavínává növekednek, hogy elsöpörjék az utjokba vágó akadályokat. Debrecen város fejlődése, anyagi ereje, népének nagy kulturális rátermettségével is számolnia kell annak, a ki e nemzet életének hajtókerekét kormányozza. A magyar kormány nem sikkolhat át ennek a nagy magyar szellemi gócpontnak a hatalmas lendülésén és amikor helyet keres harmadik tudományos intézményének, meg kell látnia, hogy annak lerakására sehol oly kedvező tér, fellendülésére olyan hatalmas alap nincsen, mint ennek a városnak: Debrecennek a falai között.

És látja is! Mert az a vonat, mely e város és vendégei küldöttségét röpti, már nem kérni és nem alkudni megy, hanem abban a megerősödött tudatban, hogy autentikus helyről és solemnis alakban fogja megkapni azt a megbízatást, melyet az összes pályázók közül, mint legrátermettebb, kiérdemelt.

Mert az állam kétszeres óvatossággal és bölcs megfontolással építi fel a maga várait. Erős talapzatra és évszázados előrelátással kell építkeznie. Nem hagyhat figyelmen kívül semmiféle jogos aspirációt, viszont mellétekintetek és a célon kívül eső elhajlások, érdekek nem befolyásolhatják.

Egy olyan kérdés, mint a harmadik egyetem létesítésének a feladata, nem eshet kicsinyes helyi, vagy pártszempontok mérlege alá, hanem a történelmi fejlődés nagy perspektíváján keresztül, egyedül az ország népének érdeke és erősödése kell, hogy irányítsa az intéző körök, pártok felett álló elhatározását.

Ez a kormány működése elejétől fogva helyes uton haladt és nem hagyta magát befolyásolni sem a lármázók handabandája, sem az üres lotyogók fenyegetése által. Haladt bölcsen azon az uton, melyet Deák Ferenc nagy szelleme s e nemzet bizalma számára kijelölt. Ma, amikor a debreceni küldöttséget fogadja is, a nemzet nevében, annak teljes bizalmával és legőszintébb egyezésével jelentheti ki, hogy a harmadik egyetem felállítására elsősorban Debrecen városa érett meg, ezért azt ott felállítani megváltozhatatlanul elhatározta.

Nyári zivatar.

Irta: M. Eöry Ilona.

Ezelőtt két évvel egy szép júniusi nap-sugaras reggelen meglegedetten ültem be a fiúmei gyors egyik szakaszába. Nagyon sok fájdalmas napon mentem keresztül akkortájt s valami keserű örömet éreztem, mikor végre hátat fordíthattam az én kedves Budapestemnek. Szinte ujjongtam arra a gondolatra, hogy most jó ideig nem látom sem az unalmas Kossuth-utcai korzót, sem az élmélyítő Margit-szigetet, egyet sem azon helyek közül, a melyek oly élénken emlékeztettek sok mámorító óra édeségére.

Harmadnap Olaszországban voltam. Nem valami divatos fürdőhelyen, hanem egy kis rongyos halászfaluban, valahol a déli tengerparton. Olyasformán gondolkoztam, hogy ha elbujok az emberek elől, ha elmenekülök az ő mindenféle ostobaságaik közül, a melyet civilizációnak, kulturának, modern életnek, stb. neveznek, hát elbujok a saját bánatom elől is. Egy kis lapostetejű ház emeletén laktam. Szerettem ezt a zig-zugos ócskaságot nagy bolthajtásos kapujával, töredezett kőlépcsőjével, homályos szobáskáival, mert nem emlékeztetett benne semmi a multakra. Olyan voltam én akkor, mint a halódó beteg, és minden kinomért, minden gyötrelmemért az embereket okoltam, meg azokat a bilincse-

ket, melyeket önmagunknak kovácsolunk, hogy egész életünkre rabok legyünk.

Egész nap a tengerparton ültem és néztem a nagy víz váltakozó, apályos színjátékát. Nem zavart senki, semmi. Néha egy-két hosszuhaju halász jött arra, azok illedelmesen megbillentették kalapjaikat: bon giorno. És arább menve, még hozzá tettek: a szomorú szöke signora. Igazán szomorú voltam. Szinte álomban láttam és hallottam őket, beszélni, nem beszéltem senkivel, kivéve Maddalenával.

Maddalena a háziasszonyomnak a vén és rut Franciskának volt a huga, ő takarította a szobámat, ő hordta be a kosztomat s viszont én az ő kezébe raktam le az ezekért járó fényes lirákat. Ez a leány volt az egyetlen lény, a kinek jelenléte nem volt kellemetlen hatással reám, hanem inkább valami szelid megnyugvással töltött el. A mint később megtudtam, az öreg asszony maga is fanatikus szerettel csüggött rajta, annál is inkább, mert a leány szakasztott úgy nézett ki, mint ő, ezelőtt vagy jó huszonöt évvel. Hanem ezt nehéz volt elhinni annak, aki ezt a két asszonyt egymás mellett látta. Az egyik egy töpörödött, sárga arcú kis öreg, a másik pedig a diadalmas ifjúság maga. Oly tiszta olasz típus volt ez a leány, mint a milyen ritkán akad ma már az ember szeme elé. Sugár termetű, széles vállu, telt, ringó keblekkel, lágy, harmonikus mozdulatokkal. Fekete szemei, ha neve-

tett, csak úgy ragyogtak az emberre, hanem az volt a baj, hogy Maddalena igen ritkán nevetett. Mindjárt eleinte feltűnt, hogy milyen komolyan, szemlesütve hozta be a reggeli tejet és milyen fáradtan mondja: jó reggelt signora.

Hanem hát volt nekem magamnak is elég bajom, én bizony nem sokat törődtem vele. De lassan-lassan mintha gyógyulni kezdtem volna. Éjszaka nem hánykolódtam álmatlanul kis keskeny faágyamban, az arcom már nem volt olyan halavány, a szemeim ismét villogni kezdtek. Egész testemet előntötte egy hágyadt, jóleső érzés, a mit a nagy betegséget átélt lábadozók éreznek. Forró augusztusi estéken megszünt a néma hidegségem, a vér liktetni kezdett melegen ereimben, a karjaim önkéntelenül ölelésre nyitlak, ismét vágyódtam a férficsók után.

Álmodozásomban a vén Franciska zavart meg. Mióta észrevette, hogy valamivel barátságosabb vagyok, gyakran jött hozzám, hogy egy-egy szóáradattal könnyítsen lelkén, én pedig megtűrtem, miután így megtudtam egyet s mást a Maddalena életéből.

Maddalena a huszadik évét töltötte be s ebben a korban itt a nők már rendesen férjénél vannak. Ő sem azért volt pártában mintha eddig nem akadt volna meg rajta férfi szem, hanem mert minden kérését makacsul visszautasította. Apródonként megtudtam azt is,

A horvátok a magyarság ellen.

A politika eseményei.

Ha magyar politikus, vagy éppen a magyar miniszterelnök elégtételt érezhet azon, hogy a bekövetkezett rossz igazolja az ő politikájának helyességét, most elégtételt érezhet az ellenzékkel szemben, amely e rossz megakadályozására irányuló politika ellen küzd. Az ellenzék támadta, ütötte, a miniszterelnök védte, erősítette Tomasich Miklós horvát bánt, aki küzdött a magyar-ellenes horvát-szerb koalíció ellen. És most ez a koalíció látva a bánt magyar részről érő támadásokat, nyilvánosságra hozta feliratát, amely izzik a magyargyűlölettől, a szeparatistikus és trialistikus eszméktől.

A koalíciós felirat.

A horvát-szerb koalíció felirata telve gyűlölettel a magyarság ellen, neki tör Szent István koronája országai egységének. Kijelenti, hogy a mai kiegyezés kiszolgáltatja Horvátországot Magyarországnak, amely ezt kizsákmányolja. A kiegyezési törvény kiszélesítését követeli tehát a horvát királyság érdekében. — Követelik Dalmáciának Horvát- és Szlavonországgal való közjogi egyesítését. Végül ezzel fejeződik be a követelkezés:

Miután Bosznia és Hercegovina a horvát-szlavon-dalmát királyságokkal területi, nyelv és nemzeti egységet alkot, azon határozott reményességének ad kifejezést, hogy a király mindezen országok közös jövőjének elébe néző egységes horvát és szerb népe iránt atyai gondoskodással ne fogja megengedni, hogy Bosznia és Hercegovina jelenlegi közjogi állásában bárminő változás történjék.

Beöthy László hivatalban.

Beöthy László kereskedelmi miniszter ma délelőtt 11 órakor fogadta a kereskedelmi miniszterium tisztviselőkarát. Kálmán Gusztáv államtitkár üdvözlő beszédére a miniszter elmondotta, hogy erős lelki küzdelem után határozta el, a kereskedelmi tárca elfogadását. De megnyugtatta őt, hogy

hogy a leány már évek óta szeret valami matrózt, akit itt az „erős Paoló”-nak neveznek s a ki többnyire az Adriát járja.

— Hát kérdeztem egy alkalommal, ha van már Maddalenának választottja, mért nem tartják meg az esküvőt?

— Ah signora, felelt a vén asszony olyan álmélkodó hangon, mintha valami rendkívülit hallott volna, hogyan történhetne az meg! Maddalena a ki tisztességes népek gyermeke, vagyona is lesz, meg egy jött-ment sehonnai matróz, ma itt, holnap ott, azt se tudni ki fia. És sértett büszkeségében kisietett a szobából.

Tehát így vagyunk, gondoltam. Derengeni kezdett bennem az a tudat, hogy a hely lehet különböző, de az emberek mindenütt egyenlők. Szegény Maddalena! Most már tudtam, hogy miért olyan halavány az arca és hogy miért mondja minden reggel bánatosabban: jó reggelt signora. És mivel jó magam is fiatal és szerelmes voltam, kétszeres gyöngédséget és szánalmat éreztem iránta.

Ilyenformán állottak a dolgok, mikor egyszer ismét betoppant hozzám az öreg asszony. Ráncos arca csak úgy ragyogott a meglepédestől, a mint elmesélte, hogy végre sikerült rávenni azt a hálátlan Maddalenát, hogy jegyet váltson a gazdag Vianelloval a korcsmárossal.

— Az esküvő 3 hét múlva meglesz, tette

elődje Hieronymi Károly, valamint a pénzügyminiszter, aki a tárcát ideiglenesen vezette, kitünő szakértelmükkel annyira megalapozták azt az utat, melyet követnie kell, hogy számára nem marad egyéb hátra, mint ezek nyomdokaiba lépni.

— A miniszterium eredményes működésével — mondta a miniszter — mi nagy erkölcsi tökéletet szerezhetünk, de ez az erkölcsi tökélet, ami az egyedüli, az Önöké, kik egész életük munkáját hivatásuknak áldozzák.

Minisztertanács.

Ma délután öt órakor Khuen-Héderváry Károly gróf elnöklete alatt a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, amelyen a kabinet tagjai mind résztvettek. A félhivatalos jelentés szerint folyó ügyeket tárgyaltak.

A Hortobágy hasznosítása.

Megjegyzések a gazdaköri értekezlethez.

Ma amidőn Debrecen városa kezdi helyrehozni évtizedek mulasztásait és hogy úgy mondjam rohamlépésben törtet előre, hogy nagyvárosias jelleget öltön és ennek megfelelően közegészségi, köztisztviselési viszonyait is nagyvárosias színre emelje, nagy áldozatokat kíván minden egyes lakosától. De ezt merem állítani, hogy minden kulturérzékkel bíró lakos szíves örömet hoz meg, tudva azt, hogy abból ha nem is közvetlenül, de közvetve haszon hármlik mindenkire.

Amilyen szíves örömet hozom én is meg részemről a haladás érdekében a tölem kívánt áldozatot, épp oly örömmel tölt el az a tudat, hogy a város tanácsa és képviselőtestülete tulnyomó része is belátja azt, hogy nem lehet és nem szabad az adózók vállaira annyit terhet rakni, amit azok a legjobb akarattal sem bírnak meg és keresi az utat, módot, hogy hogyan lehetne a feltétlen szükséges kiadásokra a fedezetet előteremteni és az egyedüli helyes utra lép, vagyis a Hortobágyot jövedelmezőbbé óhajtja tenni.

És ekkor előállanak Szentesi uraimék és azt mondják, hogy de nem addig van az, a Hortobágyhoz senkinek semmi köze, az a miénk, már pedig ha a miénk, akkor csak nem fizetünk még több legelőért a jószágaink legeltetéséért, mert uram bocsá' talán meg az is ott vibrálhat a koponyában, hogy az eddig fizetett bért sem kellene fizetni, mert hiszen a Hortobágy az övék.

hosszú furfangos mosolylyal, nehogy az a rongyos Paolo visszajöjjön és bübájos ördögöségével megrontsa újból a leányt.

— A fordulat meglepett, de tulajdonképpen nem nagyon. Ilyenek vagyunk mi asszonyok mind. Szeretünk egy férfit s ha a körülmények nem annak a karjaiba vezetnek, oda adjuk testünket egy másiknak. Rabszolgák vagyunk mi, örököltük azt már anyáinktól. Tudjuk csókolni a másikat, míg szívünk, lelkünk, idegünk minden szála az egyik után vágyik. És nem halunk bele, élünk. Maddalena is élt. Az arca nem lett pirosabb a mátkacsókoktól, de halványabb sem. Épen olyan komolyan tett-vett a ház körül, mint azelőtt. Csak akkor mosolyodott el, midőn egy alkalommal felemlítettem, hogy szeretnék valami nászajándékot adni neki, de nem tudom, mivel szereznék igazán örömet.

— Ah signora, felelte egy kis szomorúsággal, önnek oly szép csipkés, szalagos ingei vannak, ha Paoló lett volna . . . tán kérnék egyet közzülök, de így nem kell, semmi sem kell . . . Aztán mintegy mentegetőzve hozzá tette: „Vianello özvegy, az ő házában mindent megtalálok.”

Nem is láttam őt azután sokáig. A vén Franciskától hallottam, hogy Maddalena az esküvői ruháját varrja, a melynek igen szépek kell lenni, mert a leány rangja ezt megkívánja. Az öreg asszony különben sokkal izgatottabb volt, mint a menyasszony. Régi vá-

Engedelmet kérek, az ilyen felfogás ellen Debrecen minden rendű és rangú lakosságának tiltakozni kell. Nem szabad eltűrni, hogy az a 42,000 holdnyi terület csak azért van, hogy egy pár tucat embernek legyen hol legeltetni olcsón a jószágát és mégis méreg drágán jussunk az életfentartásunkhoz szükséges hustáplálékhoz. A Hortobágyot hasznosítani, jövedelmezőbbé kell tenni, ha Szentesi uraimék a fejük tetején táncolnak is, mert ezt úgy parancsolja a köz érdeke.

És most lássuk az okmányokat, amire ők támaszkodnak. Nem szólhatok a dologhoz, mint jogász, csak munkásembér vagyok, tehát csak amit a józan ész diktálhat, azokat a megjegyzéseket tehetem meg rá. Az én felfogásom szerint, ha vannak olyanok anno ezernemtudom hányból, amiknek alapján a Hortobágyhoz jogot formálhat a Dobozi-, Vigkedvü-, Becsei-, Szentesi-familia, kétségbe merem vonni, hogy Szentesi uramat leszámítva, az okmányokban esetleg előforduló ősbereceni gazdáknak mindnek vannak utódai, akik ma is legeltetnek a Hortobágyon.

Viszont merem állítani azt, hogy a ma legeltető gazdák nem mindegyike tudja családfáját az okmány keltéig visszazármaztatni, hogy aztán ilyenformán miúgy eshetőségek állhatnak elő, azt még Szentesi uram sem tudná megjósolni, még az is kiderülhetne, hogy egy darab Hortobágy az envém és talán éppen az, amelyikre Szentesi uram formál jogot.

Az önök ebbeli akciója én előttem egy cseppel sem bir nagyobb jelentőséggel és komolysággal, mint midőn azt vitatták, hogy a Hortobágyon legelő jószág tomporára ne D. V., hanem D. G. bilogot süssenek.

Ilyen gondolkozással ma már nem lehet egy várost közigazgatni. Ma, amikor mindannyian hön óhajtjuk, hogy városunk egyetemet kapjon és nem riadunk vissza semmi áldozattól, hogy Debrecen minden tekintetben méltó legyen az egyetemre, oda állni kerékkötőnek és elvonni a várostól a táperőt, ami a nagy feladatok végrehajtásához szükséges, erre a legjobb akarattal sem lehet mondani, hogy ez a városát szerető, annak előbbre menetét szíven viselő polgárságtól ered.

Be kell látniok, hogy az tarthatatlan álláspont és higyjék meg, hogy a köz érdeke nagyobb sullyal bir, mint az önök öns érdeke és bármint tiltakozzanak, felebbezzenek, célt nem érnek, a Hortobágy hasznosítva lesz, mert hasznosítani kell és mert hasznosítását ma már a tanács és Debrecen egész közönsége követeli.

Simon János.

gya volt Maddalenát összeházasítani a gazdag korcsmárossal s úgy hitte, hogy a vágyai most teljesülni fognak. Hanem a leány szerelmesétől, az „erős Paolótól” még mindig reszketett. A legény azonban nem mutatkozott. Vagy az olasz büszkesége tartotta vissza, vagy nem kapott hirt a kedvességéről.

— A menyegző reggelén magam is korán keltam és benéztem a Frecsik kis egyszerű templomába, hogy imádkozzam a szegény Maddalenáért, aki nem lehet az ő szerelmesé. A templomban egyetlen egy csokroccka virágot sem láttam, pedig itt az a szokás, hogy a menyasszonyok siklamennel diszítik fel az oltárt s a felette levő Madonna képét, hogy asszonyfővel meglegyenek óva mindenféle kísértésektől.

Szegény leány, sóhajtottam, ha valakinek, hát neked fel kellett volna diszíteni, nemcsak az oltárt, nemcsak a Madonnát, hanem az egész templomot a tengerpartok engesztelő kis virágával. Kimentem a templomból s egyenesen az öreg Giovanni apó felé tartottam, a kinek az összes siklamenjeit megvettem. Elhatároztam, hogy én fogom feldiszipíteni a Mária oltárt. Amint azonban az illatos kis lila virágokkal megrakodva, visszafelé siettem, látom, hogy megkéstem, a nászmenet megelőzött. Ott volt a falu minden ép-kéz láb lakója, ünneplő ruhájában, ünnepélyes, megilletődött arccal. A menyasszony elől ment, egyedül, halálsápadtan, de büszkén felemelt

A böszörményi rablás tettesei nyomában.

Vallott a betegágyas asszony.

A mai nap szenzációs fordulatot adott a hajduböszörményi rablógyilkossági kísérlet bünhalmazatának. Hét napi tapogatódzás és kísérletezés után, egy betegágyas asszony *vallomása* helyes irányba terelte az egész nyomozást s mire e sorok napvilágot látnak, már aligha nem *börtönben ül az egész rablóbanda*.

És büszkén, öntudatos munkánk becsének elfogulatlan értékelésével jelenthetjük azt is, hogy ennek a fordulatnak az előidézésében *nekünk hirlapíróknak is oroszlánrész jutott*. Mert az az asszony, aki a nyomot adta, az *ujágból olvasta* a büneset részleteit s éppen e lap hasábjairól tudta meg, hogy egy oly fontos bünjel, mint *az egyik rabló botjának az ólmos fogantyúja*, maradt a merénylet színhelyén és van a rendőrség kezében.

Tegnap még a legoptimisztikusabb hajlandóságú rendőr, vagy vizsgálóbíró sem merete volna feltételezni, hogy mára meg lesz a nyom, melyen haladva, a gaz merénylet tervezői és végrehajtói elvegyék kiérdemelt büntetésüket. — Ott ültünk együtt hirlapírók és rendőrtisztviselők az inspekciós szobában és méregettük az esélyeket.

A véletlen.

Mintegy rögeszme tapadt az én csekélységem a helyszínen talált ólomgolyóhoz.

— Hasztalan! — mondta az inspekciós tisztviselő — böszörményi ember, ha tudja is, kié, nem tanuskodik. Mert fél, hogy a merénylő, büntetésének leülése után, bosszút áll rajta.

— Pedig ez az egyetlen megbízható nyom, amelyen indulni lehet.

— Megbízható, Istenem, megbízható nyom talán nincs is az ilyen esetekben. Sokkal többet ér annál egy szerepcsés *véletlen*.

— Véletlen?!

fővel. Fehér ruha volt rajta mirtuszszal és — itteni szokás szerint — fehér korallfüzérékkel diszitva, ami bizonyos színjadi jelleget kölcsönzött az egésznek. A mint így elmélázva nézegetem a sápadt menyasszonyt, hirtelen valami tompa moraj, visszafojtott ijedtség halk hangjai ütötték meg füleimet. Nem tudtam elképzelni, hogy mi okozta ezt a nyugtalanságot a nászmenetben, épen kérdezősködni akartam, mikor pillantásom egy széles vállú szőke fickón akadt meg, ki fűtőrészve jött a menyasszonnyal szemközt.

„Az erős Paoló“ hallottam a holtra rémült asszonynép suttogását és komolyan mondom, az én szívem is gyorsabban kezdett dobogni arra a gondolatra, hogy na most mindjárt szemtanúja leszek egy parasztdrámának. Mindenre elvoltam készülve, de feltevéseim közül egyik sem teljesedett be. A fűtőrésző legény nyugodtan oda lépett a büszke menyasszony elé és hangosan, úgy, hogy mindenki hallhatta, így szólt: „Gyere velem!“ S a következő pillanatban a leány már ott feküdt vállára borulva. A férfi karjai közzé kapta mint egy pelyhet s úgy a hogy volt, menyasszonyi ruhájában, fátyolával, koszorújával egyetemben elvitte. A násznép csak akkor ocsudott fel ijedtségéből, meglepetéséből, mikor a legény már messzire járt szép zsákmányával. Irtózatosságon zene-bona támadt. Egyik-másik a Vianello pártjára állott, többen a szerelmeseket védtek, a hoppon ma-

— Igen az. Nekem kitűnő példáim vannak rá. Akar egyet?!

— Persze, hogy akartam.

A Pongrácz grófnő ékszerel.

— Ha nem tévedek, 1901-ben volt. Igen akkor. Egy szeptemberi napon beállit a rendőrségre *Reviczky grófné, Pongrácz Irma grófnő*. Előadja, hogy 15,000 korona értékű ékszerrel elveszett s még csak gyanuja sincsen senkire.

— Mikor történhetett a lopás?

— Nem tudom, — mondja — mert most érkeztem haza a fürdőről.

— A nyomozás megkezdődött. Kihallgatuk a cselédséget s feladtuk az első, ily alkalomkor megszokott kérdést: Ki járt itt a grófnő távolléte alatt, idegen?!

— Egy középtermetű, szőke haju és bajuszu, alacsony, mintegy 30 év körüli, jól öltözött ur, aki mintegy háromszor ismételte látogatását s tudakozódott, vajjon mikor jön haza a grófnő.

— A személyleírás után a második sablonos kérdés következett. Ismeri valaki ezt az urat, illetőleg kire illik rá ez a személyleírás?

— Egy volt *komornyikomra!* — mondja a grófnő — aki pár év előtt lépett ki a szolgálatomból.

Ezen az alapon könnyű volt kinyomozni, hogy az illető egy szabolcsmegyei kisebb községben lakik, háza van ott és kis gazdagsága. *Dobos* rendőrbiztos tehát a legközelebbi vonattal elutazott Debrecenből s a megjelölt helyen szállott ki. Éppen az utolsó pillanatban jött. Egy szekér állott a ház előtt, melyre fel volt pakolva a cók-mók és az ékszer is. Nyiregylházára akart utazni a volt komornyik, a honnan az ékszer értékesítése végett Budapesten át a külföldre tartott volna. Persze, a váratlan meglepetés hatása alatt bevallotta a lopást s az ékszer a lopás felfedezése után pár napra visszajutott tulajdonosnőjéhez.

— Hol itt a véletlen?!

— Türelem! Mikor már a tolvaj megadta magát sorsának s a rendőrségen a beismerő jegyzőkönyvet is aláírta, odafordult az eljáró közegekhez:

— Ugyan uraim, nem mondanák meg, hogy gondolták, hogy én vagyok a tolvaj, mi-

kor már évek óta nem vagyok a grófnő szolgálatában?

— Hát csak nem tart bennünket hülyének, hogy ne gyanakodjunk, mikor a lopás előtt *háromszor is járt* a grófnő palotájában.

— Én — mondta csodálkozva — két éve, hogy nem jártam Debrecenben. A lopás előestélyén is 7 órakor érkeztem a városba. Mikor besötétedett, a pince ablakán behatoltam a házba, onnan a lakásba. Helyi ismeretem által könnyen odajutottam, ahol az ékszerek állanak. A szekrényt kinyitottam s az éjjeli 3 órai vonattal, kezeim közt az ékszerekkel, utaztam vissza lakóhelyemre. Egy lélek észre nem vehetett, nem hogy találkoztam volna valakivel.

— Engem — folytatta a tisztviselő — érdekel az eset, tovább kutattam hát, vajjon ki lehetett az a szőke, középtermetű, alacsony, 30 év körüli ur, akinek a személyleírása ráillett a tolvajra vagy legalább is alkalmas volt a gyanu fölköltésére.

Pár nap mulva hivatott a grófnő, kivel kiváncsiságomat közöltem.

— Unokatestvérem. X. gróf, aki pár hét előtt háromszor is keresett, de nem talált itthon! Mutatott be a grófnő egy alacsony szőke urat.

Éjjel sem tudtam aludni s az ólmos botot a nagy véletlen üzte-hajtotta agyamban.

Az én nyomozásom.

Délben ébredtem, afféle embergüyülölő hangulatban. Bosszantott a nagy semmittevés s egy verses könyvvel a kezemben elmentem utcát járni. Éppen jött a vonat. Kocsik rogtak befelé a városba. Megnéztem, kik jönnek. És mit tesz a *nagy véletlen*. Az egyik villanyoson, mintha *Kati Sándor* böszörményi rendőrbiztost láttam volna. Meg mertem volna esküdni, hogy ő volt. Egész nap nem volt nyugtom. Idegesen ültem a kávéházban színészek és kollégáim között. Mikor az ablak előtt egy sűrű fekete haju és bajuszu, középtermetű egyént pillantottam meg, olyant, amilyen az én, a mi *Kati* biztosunk.

Lesbe álltam a rendőrség előtt. Nyilott az ajtó. Kijött az én emberem, a helyi rendőrség embereitől környezve. Egy konflis állt a ház előtt, rászálltam:

radt völegény irtózatosságon káromkodott, üldözni őket azonban egyiknek se jutott eszébe. Az erős Paolónak úgy látszik igen rossz hire volt itt.

Én nem hallgattam végig sem a völegény átkozódását, sem az öreg Franciska kétségbeesett zokogását, siettem haza felé. Annyi időt sem vettem magamnak, hogy a siklamenjet letegyem a szent Szűz lábaihoz. Tán mert azt gondoltam magamban, hogy most már felesleges könyörögni, hogy az új asszony meg legyen védve a rossz kísértésektől. Vagy talán nem is gondoltam semmit, csupán üzött a vágy minél hamarabb csomagolni és utazni vissza az én kedves, szép Budapestemre. Ott ismét viszontláthatom az én „Paolomat“, a ki épen olyan erős és bátor, mint emez itt. És én majd nyakáta borulok neki, mint ez a leány az ő kedvesének. Mit bánom én, hogy mi lesz aztán, vagy hogy mit mondanak azok az ostoba emberek, a kik nem akarják, hogy én boldog legyek, hogy elcsokoljam azokat a forró csókokat, melyek bennem lázonganak olyan igen-igen régen.

Két nap mulva Pesten voltam. Siettem egyenesen a szerelmesemhez. Félre lökve minden illemszabályt, magam akartam hozzá menni, nyíltan, fátyolozatlan arccal. Meleg volt, siettem is, fáradtan értem oda, s lassan, kimerülten kapaszkodtam fel a lépcsőn. Egyszerre különös gondolataim támadtak. — Eszembe jutott, hogy egy óra mulva szeretője

leszek egy férfinék és azt többé sem Isten, sem ember nem moshatja le rólam. A lelke mélyén ugyan ott szunyadt a meggyőződés, hogy nem bün az, mikor két szép, szerelmes, fiatal lény egyesül, de a gondolataim csak kavargtak tovább. A botrány krónikák hősnői jutottak eszembe, a kiktől eddig magam is oly gögősen fordultam el, eszembe jutott az a sok többé-kevésbé szimpatikus, többé-kevésbé idegen ember, a kiket ösmerek s a kik holnap-tól fogva gunyos, lenéző vagy szemtelen pillantásokkal fognak méregetni.

A mint így vonszolom fölfelé a lábamat, a szemem előtt kezdett minden körbe-körbe forogni. A bordó kokuszszőnyeg a lépcsőház izléstelen festett sárga liliomaival táncot jártak előttem s én úgy éreztem, hogy nekem most okvetlenül le kell esnem valami forgó, kavargó sötét mélységbe. Hanem az őrangyalom segítségemre jött. Egy erős kar derékon kapott s nyomban rá egy ijedt hang kiáltotta: A nagysága rosszul van?

A derék vice, aki a rézgombokat pucolta, épen idejében érkezett. Egy pohár friss víz s a sárga liliomok megszüntek táncolni körültem s vele együtt megszüntek az én álmaim is.

Sohase hittem volna, hogy olyan rettentő távolságban van egymástól egy kis halászfalu és Budapest. A mi poétikus volt ott, az mindennapi pikantéria volna itt.

Hanem a csipkés, szalagos inget elküldtem Maddalenának.

— Utánuk mindig, tisztos távolban, bárhová mennek! — így a parancsot.

Negyed óráig hajtottunk, végig a Kossuth Lajos-utcán. Hol tüzelt volt, hol megfagyott a homlokom, aszerint, amint gondolataim sikerrel vagy fiaskóval kecsegtettek. Amíg a vágóhid felé vezető uton a Kenézy Gyula dr., udvari tanácsos igazgatása alatt álló bábaképezdéhez nem jutottunk. Ide mentek az embereim. Ha utánuk megyek, vége a missziómnak. A debreceni rendőrség úgy fél a hírlapírótól, mint a jó gazda a ragya-esőtől.

Vallomás a bábaképzőben.

Vártam, amíg a rendőrség elvégezte a dolgát. Egy ápolónőjele jött utánuk. Megmutattam neki a rendőrségi igazolványomat.

— Végeztek már? — kérdeztem.

— Igen.

— A szembesítés is megtörtént?

— Nem. Csak Sándor Lidiát hallgatták ki.

— Böszörményi?

— Az!

— Ismeri a rablót?

— Csak a botot ismeri. Azt mondja az S. Molnár Mártoné. Határozottan felismeri. Ott volt nála, mikor csinálta. Az édes anyja is tud róla. Még kérde: Minek ez?! Amire S. Molnár Márton azt felelte:

— Majd jó lesz ez még valamire! . . .

Be akartam menni a kórterembe nem engedtek. Az igazgató-őorvos már elutazott Budapestre egyetemet követelni. A tanárségédek pedig „nem”-et mondtak. A betegek azonban kinéztek az ablakon, ott volt Sándor Lidia is.

— Igaz? — kérdeztem.

— Igaz, hitet tettem rá.

— Hogy csak most jelentkezett valomásra?

— Mert most olvastam az ujságba, hogy egy botnak az ólomfogantyúja maradt ott.

— Hol az a lap?

— Itt van! — És kidobta a „Debreceni Független Ujság” keddi számát.

— Hogy jutott a laphoz?

— Behozták.

— És a böszörményi rendőrséghez?

— Szóltam, szeretném, ha idehoznák azt a fogantyút. Ezt aztán telefonon közölték a rendőrséggel és ma itt ki is hallgattak. Amit mondtam, az igaz. Mert „gyanus” ember ez a Molnár, sokszor volt e mán büntetve.

— Tudja, hogy most sok pénzt kap?

— Hogyne tudnám. De hát én nem azért tettem, hanem az — igazságért!

Eddig a vallomás, melynek alapján most a vizsgálat új fordulatot vett. Az egyik tettes már a böszörményi rendőrség börtönében ül s talán épp e percben csikarták ki tőle a beismerést. Ha pedig tagad, holnap-holnapután szembesítik a Láng-szanatórium lakóival: az Angyal-családdal, Ezek az agyonkínzott emberek eddigre rendbeszedhették gondolataikat és felismerhetik annak a rettenetes éjszakának egyik bekormozott látogatóját, aki „Pénzt vagy életet!” követelt. Különben azt hiszem, már az alibinél egy kis baj lehet s ennek igazolása révén a tettestársak is kézrekerülnek. Valószínűleg ezekkel akarja a léprekerült rabló a maga bőrét megvédeni!

Pepi, az ékszeres bolondja.

A budapesti lapok ma egy böszörményi tudósítás alapján hírül hozták hogy a hajdu-böszörményi rendőrség letartóztatta Deutsch Pépít, Angyalék volt szakácsnéját.

— Ez a hír igaz! — mondja telefonon

Neviczky Rezső, böszörményi rendőrkapitány — azonban korántse tessék összefüggésbe hozni a rablással. Ez egy egészen különálló lopási eset és pedig mind a két cseléd ludas benne: Széll Margit úgy, mint Deutsch Pepi.

— Ez a Pepi különben mániákus ékszer-gyűjtő. Ami pénze volt, azért menten ékszer vásárolt. Az „ékszeres bolondja”-nak lehet nevezni. Egész halmaz aranyat és egyéb nemes ércetárgyat találtak nála. Gyűrűk, broskók és fülbevalók.

— A rendőrség már megállapította az ellopott pénz összegét is, amely 280—300 koronát tesz ki. Ugy Széll Margit szobalány, mint Deutsch Pepi le is vannak tartóztatva. Ismétlem azonban, ne tessék belekeverni őket a dologba.

Nem is keverjük, kedves kapitány uram! Jó éjszakát!

Gyulai Zsiga.

A Vilmos-huszárok lóversenye

Vasárnap, október 29.

A Vilmos-huszárezred tisztikara folyó hó 29-én, vasárnap délután 1 órakor a debreceni lovaregylet versenypályáján lóversenyt rendez, melyre Debrecen város és vidéke közönségét, a sport és az ezred barátait szívesen látja. Belépti díj nincs.

A verseny programja itt következik:

I. Torony iránti verseny. Tiszteletdíj az első négy ló lovasának. 4 éves és idősebb bármely országbeli (saját) lovak számára. Távoiság kb. 8000 méter. Elzárattott 24 nevezéssel.

II. Tiszti szolgálati lovak akadályversenye. Tiszteletdíj az első négy ló lovasának. Távoiság kb. 3200 m. Tulajdonos által lovalgolva. Elzárattott 22 nevezéssel.

3. Hölgyek díja. Gátverseny. Tiszteletdíj az első négy ló lovasának. 3 éves és idősebb lovak számára. Távoiság kb. 2400 méter. Elzárattott 14 nevezéssel.

IV. Altisztek akadályversenye. Tiszteletdíj az első négy ló lovasának. Távoiság kb. 3200 méter. Századonként egy altiszt és egy az ezredtörzsből.

V. Ezredtulajdonos-akadályverseny. Tiszteletdíj a négy első ló lovasának. 4 éves és idősebb lovak számára. Távoiság kb. 4800 méter. Elzárattott 13 nevezéssel.

VI. Tiszti szolgálati lovak akadályversenye. Tiszteletdíj a négy első ló lovasának. — Távoiság kb. 4000 méter. Tulajdonos által lovalgolva. Elzárattott 16 aláírással.

VII. Bragancu-akadályverseny. Tiszteletdíj a négy első ló lovasának. Távoiság kb. 4000 méter. Elzárattott 29 aláírással.

VIII. huszárok akadályversenye. Tiszteletdíj a négy első ló lovasának. Távoiság kb. 3200 méter. Századonként és az ezredtörzstől egy-egy huszár.

Tiszteletdíjakat adtak: Ő Felsője II. Vilmos német császár és porosz király. Vándor-díj., Ő királyi fensége Dom Miguel braganzai herceg ezredes, Az ezred hölgyeitől, Esterházy Miklós Antal herceg, Pálffy Miklós herceg, Kézdi-Sárfalvi Benkeő József lovasági tábornok, Tisza István gróf, Esterházy Miklós Lőrinc gróf, Szápárv József gróf, Lindenbüchel Rainer Gyula lovag dandárparancsnok ezredes Stockau György gróf, Teleki Gyula gróf, Bréda Viktor gróf, Esterházy Sándor gróf, Batthyány Gábor őrnagy gróf, Somsich Géza gróf, Esterházy Pál gróf, Trauttenberg Frigyes báró, Vizeki Tallián Vilmos, Schwaben Durneisz Gyula báró kapitány, Stummer Károly báró főhadnagy, Esterházy Alajos gróf hadnagy. Altisztek és huszároknak: See Franz Antal altábornagy.

Bírák: Wolkenstein Trostburg Oswald gróf, See Franz Antal altábornagy, a debreceni lóversenyeget igazgatóságának tagjai, Ehrenbergi Gayer báró altábornagy, Patzák Kálmán tábornok Lindenbüchel Rainer Gyula lovag dandárparancsnok ezredes, Ötvös Im-

re dandárparancsnok ezredes, Czító Károly ezredes, Schönberger Brunó báró ezredes.

Versenyszövetség: Krisch Frigyes alezredes, Berg Hermann báró őrnagy, Döry László kapitány, Fiáth László báró főhadnagy, Esterházy Alajos gróf, hadnagy.

A fedett tribün a közönség rendelkezésére áll. A versenytéren Magyar Imre zenekara játszik, ugyanott buffet. — A városi villamos vasut a Bikától a vámházig közlekedik.

Az edelényi rablógyilkos az esküdtszék előtt.

A tárgyalás második napja.

Ma, a tárgyalás második napján a közönség érdeklődése még fokozottab volt, mint tegnap. Reggel nyolc órakor már ostromolták a tárgyalási terem ajtaját s az őrtállókat szaporítani kellett, hogy a rendet fentarthassák.

Amint a törvényszék bevonult s az esküdtek helyeiket elfoglalták, két fegyveres őr elővezette Regulát. Ugy látszik, a tegnapi tárgyalás nagyon megviselte és őrei közötték, hogy Regula az éjszakát álmatlanul töltötte, hangosan zokogott, vacsoráját meg nem ette. Az álmatlanság meglátszott rajta. Szinte megrozkadva támolgott helyére.

Az elnök, miután konstataálta a mára beidézett tanúk jelenléteit és azt, hogy a védelem ellenőrző szakértője, Hajós dr. szintén jelentkezett, megnyitotta tárgyalást.

Elsőnek Kőszeghy Armand, a sértettek jogi képviselője szólal fel és három új tanu beidőzését kéri.

Bulyovszky főügyész: Ellenzi a tanúk beidőzését.

Lengyel Zoltán kijelenti, hogy a vádlottal, védencével nem tud beszélni, mert nem engedik. Mivel azonban a vádlottan még most is az a ruha van, amelyben a gyilkosságot elkövette, javasolja hogy vegyék le a vádlotról ezt a véres ruhát és vessék vegyi vizsgálat alá.

Bulyovszky főügyész: Ellenzi, hogy Regula levetkőztessék.

Kőszeghy dr. Kéri egy Kesztenbaum nevű embernek a kihallgatását akinek egy ismeretlen ember százakat ígért, ha egy véres inget, amelyben Regula 280 forintot ázott el Edelenyben, kiás a földből.

Lengyel Zoltán: Furcsa dolognak tartja, hogy a vád a bűnjeleket nem akarja beszerezni. Az edelényi csendőrség még most is terrorizál. Magára vállalja, hogy világosságot derít az ügyre.

Kőszeghy dr. (közbeszól): Az igazságügyminisztert meg lehetett buktatni, de az igazságot nem!

Elnök: Dr. Kőszeghyt rendreutasítja. Ezután Daróczy Endre járásörmezt hallgatták ki, aki azt mondta, hogy este tíz óra tájban izent Regula, hogy ő követte el a gyilkosságot és hogy két darab ötvenkoronást meg egy százkoronást Gagybátorban egy boritékban elásott. Kocsin vittük Gagybátorba, a mondott helyen megtaláltuk a pénzt. — Dél felé jöttünk vissza. Délután három órakor Regula a községi bíró s a törvénybíró jelenlétében megtette formális vallomását, melyben részletesen elmondotta gyilkosságot. A pince falán lyukat vágott, azon bemászott, a pincében egymásra állította a hordókat, így mászott fel a lakásba. Az első szobában találta Czeiszler. Mikor meglátta, hogy a korcsmáros mozog, a baltával fejbévágta. Azt monddta az első vallomásnál, hogy mindig odaült, ahol valami feketét látott. — Mikor Czeiszlerrel végzett, bement a másik szobába, ahol a két nő összebukva sikoltozott. Őket is agyonverte. Megjegyezte ennél a vallomásnál, hogy olyan svungban volt, hogy akár husz zsidót is leütött volna.

Regula Ede tagadta ennek a vallomásnak valóságát s tagadása mellett megmaradt a szembesítéskor is.

A tárgyalást holnap folytatják.

Jeney Géza Debrecen új főszámvevője.

Új személy, új rendszer a városházán.

Domahidy Elemér főispán ma kinevezte Debrecen város új főszámvevőjét. Debrecen új főtitkárja Jeney Géza, a református egyetemes konvent főszámvevője.

Roncsik Lajos főszámvevőnek a város pénzügyeinek vezetésétől való távozása óta mindenki feszült érdeklődéssel várta e kinevezést, mert mindenki érezte, hogy az új főszámvevő személye óriási befolyást gyakorol Debrecen város pénzügyi politikájára, már pedig a rohamos fejlődés korszakában alapvető fontosságú az, hogy ki áll a pénzügyek élén is ki irányítja e politika finánciális részét.

A főispán hosszú habozás után és erős megfontolás után választotta ki éppen Jeney Géza személyét, akinek multja és eddigi működése teljes garancia arra, hogy a választás szerencsés volt és az új főszámvevő személye Debrecen város pénzügyeinek vezetésében a rendszer változását is jelenti.

Nem esik kifogás alá a számvevőség eddig volt működése sem, szorgalmas tisztviselők derék munkával végezték el a kötelességeiket ama rendszer szerint, amelyet örökölték évtizedek hagyományaképpen s amelynek egyetlen parancsa az volt: becsületesen elvégezni a sablonos munkát.

Ezt a rendszert kifogásolta György Henrik miniszteri főszámvevő, amikor az elmúlt hónapban Debrecen város pénzügyi kezelését vizsgálta felül.

E rendszeren kell változtatni, most Jeney Gézának, az új főszámvevőnek, aki olyan referenciákkal jön Debrecenbe, hogy azok minden reményre feljogosítanak az ő működését illetőleg. Tőle várja Debrecen városa azt, hogy ne csak a számszerű, aktszerű elintézkedések, a sablonos hivataloskodás terén legyen pontos, hanem azt is, hogy rámutasson azokra a forrásokra, amelyekből ez a fejlődő város a fejlődés rohamos folyamatában szükséges jövedelmeket merítheti s teremtsen olyan forrásokat, amelyek a polgárság megterhelése nélkül kielégíthetik az új nagy s még növekedő szükségeket.

Jeney Gézáról mindenhol mint nagy kaliberű emberről beszélnek, aki nagy tudása és képességei mellett, nagy tapasztalatokkal rendelkezik. Ez irányította reá a figyelmet s így esett reá a választás tiz pályázó közül. Az új főszámvevő jogvégzett ember, akinek az államszámvitel vizsgálja is megvan. Ezek mellett kitűnő eredménnyel végezte el a magyaróvári gazdasági akadémiát, ami kineveztetésénél szintén előnyére szolgált, mert szükséges, hogy az főszámvevő nemcsak jó pénzügyi szakértő, hanem részben gazdasághoz értő ember is legyen, amit szükségessé tesz az, hogy Debrecennek óriási kiterjedésű birtokai vannak. Hosszu közpályáján a közigazgatás szolgálatában állott: főszámvevője volt Szatmár vármegyének 1904-ig, amikor a vármegyei számvevőszék államosítása alkalmával nem akarván állami szolgálatba lépni, a református egyetemes konvent főszámvevői állását fogadta el, ahova egyhangú meghívást kapott. Gazdasági tapasztalataira enged következtetni, hogy Károly Tibor gróf ura-

dalmában évekig vezető férfit volt, akiről az uradalom a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg.

Az új főszámvevő kinevezését tehát a Jeney Géza személyét ajánló körülmények miatt örömmel kell üdvözölnünk, mert éppen most különös fontossággal bír Debrecen városára, hogy pénzügyeinek vezetésében rendszerváltozás álljon be s hogy a rendszerváltozást mielőbb olyan szakember vigye keresztül, mint amilyenek multja Jeney Gézát mutartja.

Színház és művészet.

A színház műsora:

CSÜTÖRTÖK: *Bilincsek*, dráma. (C. bérlet.)

PÉNTEK: *Millió*, bohózat. (A. bérlet.)

SZOMBAT: *Hoffmann meséi*, operett. (Repriz. B. bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Ezred apja*, énekes bohózat. Este *Ártatlan Zsuzsi*, operett. (Borbély Lili fellépte. Kis bérlet.)

Egy párisi regény. (Károlyi Sarolta első fellépte.) A drámának a romantikus iskola volt a megalapítója. Annak pedig sokáig Feuillet Oktáv volt az első tanára. Színházi produkcióra nézve megbecsülhetetlenebb tér ma sincs, mint a romantikus színházirodalom, ahol minden alak egy-egy beillesztett szobor, melyet írójá dróton ráncigál. Vastaps, sok külső siker legkönnyebben az ilyen darabokban éri a színházat. Ezért „színház bemutatónak” szívesen vettük a mai estét, annál is inkább, mert nemcsak jó drámai hősnőt: Károlyi Sárkát kaptuk, hanem Papp Etelt is felfedeztük, aki értelmes, szépen beszélő színész s ha teret nyitnak neki, produkálni is tud. Az új hősnő alakja, fiatalosága már maga siker, de egyszerűen természetesen beszél, cselekszik és érez, ez belső tartalmat is ad felfogásbeli képességének. Thury Elemér és T. Csige Böske, mint mindig, elsőrangúak, Zilahy Gyuláról pedig annyit, ha a debreceni színház egész évi hasznát befizették volna is a mai estén a pénztárba, az ő nagy művészetét értékelni akkor sem tudnánk. Mindenkit külön-külön és együtt is dicséret illeti.

Bilincsek. Reichenbach Herman kiváló sikert aratott drámája, a *Bilincsek* csütörtökön este kerül színre harmadszor C) bérletben.

Hoffmann meséi. Az operett irodalom egyik remekét, a Hoffmann meséit tűzte ki Zilahy igazgató szombaton műsorára. — A Hoffmann meséi klasszikus gyönyörű muzsikájú operettjének felelevenítése kiválóan szép és élvezetes előadásnak ígérkezik. A darabban az énekes személyzet legkitűnőbbjei játszanak kisebb-nagyobb szerepeket. Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Csanády Irma, Tordai Erzs, Solti Ernő, Székely Gyula, Falussy István, Kassai Károly és Ligeti Lajos. Az előadás iránt kiválóan nagy érdeklődés mutatkozik.

Ártatlan Zsuzsi. Vasárnap este ismét *Ártatlan Zsuzsi* kerül színre. A sláger-operettnek ez estéjét érdekessé teszi, hogy a cím szerepet ezuttal Borbély Lili fogja kreálni. Ugyancsak ez estén a Moulin-rougeban Máthé Gyula, aki kiváló táncművész, betét gyanánt Johnson-imitációját fogja bemutatni. A híres néger táncot Máthé bámulatos ügyességgel imitálja.

Bonbonniere. Ma utoljára van Szilassy Etel és Horváth Kálmán felléptével műsoron „Minek is van szerelem” nagysikerű vigjáték, aminek frappáns sikere van. — Általában a műsor olyan kiváló, hogy kár elmulasztani. Tekintettel, hogy ez a műsor még csak ne-

hány napig tart, ajánljuk a közönség figyelmébe. Pénteken teljesen új piros műsor lesz, új számokkal és egy bohózat premierrel. — Szinrekerül Szőke Szakáll kacagató bohózata „A cupringer ur”, a főszerepekben Szilassy Etel, Horváth Kálmán, Sziklay, Iház Gizi, dr. Stephányné, Baranyai és Révészszel. Aki egy kiváló estét akar eltölteni az menjen a Bonbonnierbe.

— **Fényes—Lakos** november 5-én tartandó gyermekdelutánra jegyek mátol kiválthatók Antalffy jegyirodában. Helyárak: Páholy 14—12 kor., ülőhelyek 3, 2 és 1 kor. 20 fill.

Indulás előtt az egyetemi nagyküldöttség.

Az utolsó jelentkezések.

A mai nappal lezáródtak az egyetemi monstre-küldöttségbe való jelentkezések, a melyeknek bejelentésére még este hat órákor is érkeztek jelentkezések. Általában olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg nemcsak Debrecenből, de a közeli és távoli vidékekről is a deputáció iránt, hogy a holnapi küldöttség valóban monstre-küldöttség lesz.

A mai nap folyamán annyian jelentkeztek, hogy a küldöttségben résztvevők száma csupán Debrecenből háromszázra rug. Ezekhez jönnek még a vidéki küldöttségek tagjai, akiknek száma meghaladja a százötvenet. Az eddig bejelentett résztvevőkön kívül még reggel is sokan fognak csatlakozni a már utban levő küldöttséghez. Budapesten pedig mintegy száz képviselő szintén csatlakozik a monstre-deputációhoz, amely tagjainak száma tehát meg fogja haladni az ötszázat.

Ma jelentették be részvételüket Ugra község, Nagyszalonta, Kunhegyes, a debreceni zenede, Tiszavidéki mezőgazdák szövetezete, a Debreceni Zenekedvelők Köre, az alsószabolcs-hajduvidéki református egyház, a Hajdumegyei Takarékpénztár Hajdusoboszlóról, a máramaros-ugocsai egyházmegye és Debrecenből igen sokan.

A polgármesteri hivatalban ma tömegesen jelentek meg a küldöttségben részt venni szándékozók, hogy igazolványaikat kiváltsák. Igen sokan, ezek között Kovács József polgármester, már ma felutaztak a fővárosba.

A különvonat, mint már megirtuk, holnap reggel 7 óra 20 perckor indul s 12 óra 14 perckor lesz a fővárosban. A küldöttséget délben egy órákor a képviselőház kupolatermében először Zichy János gróf kultuszminiszter, azután Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök fogadja.

Tisztelegni fog még a deputáció Berzevichy Albert házelnökénél is, aki az utóbbi időben erős pártfogója volt a debreceni egyetemnek.

Azoknak, akik a különvonatot használni akarják, az az esti órákban áll rendelkezésére a Debrecenbe való visszautazásra.

KÖZOKTATÁS.

Ingyenes tanfolyam nők számára. Az I. számú gazdasági népiskola i. év október hó 30-tól december hó 1-ig terjedő tanfolyamot rendez a fehérművek, női és gyermekruhák

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szappana.

Schlimmer Mórné női és leány kalap terme Hatvan-u. 11. szám.

UJ POSZTÓ ÜZLET.
Legujabb divatu bel- és külföldi gyapju szövetek **legjutányosabb szabott árakban.**
Kupfer József
Plasz-u. (Bika szálloda mellett.)

Csatornázási vállalat és czeмент csőgyár
Debreczen. Gyár: Miklós-u. 53. Iroda: Széchenyi u. 18.
Tulajdonos SZTUDINKA SZILÁRD mérnök.
Elvállal csatornázási, vízvezeték-berendezéseket. Raktáron tart **saját gyártmányu beton csöveket**, kartelen kívüli szolid árakon.
:: **Költségvetéssel díjtalanul szolgál.** ::

Szabászat, varrás és minta rajzolás
minden ágából tökéletes és gyors kiképzést nyernek intelligens hölgyek
ERDŐSSY IRMA
Bécsi szabászati akad. végzet, okl. szaktanítónő.
Hatvan-u. 42. szám alatti 10 év óta fennálló szabászati tanintézetében. — Beiratkozás bármely napon. Felöltökés a varróknak részére külön esti tanfolyam

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	839.50
Oroszák hitel	637.75
4 százalékos koronajáradék	90.60
Allamvasut	72.00
Jelzálogbank	478.00
Rimamurányi	694.00
Salgótarjáni	669.00
Közüti vasut	794.00

Irányzat: Szilárd.

Magánleszámitolási kamatláb:
Bécs 5%, Berlin 4 1/2%, London 3 3/4%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svarz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	12.07
áprilira	10.44
Rozs októberre	9.60
áprilira	8.62
Zab októberre	9.60
áprilira	8.62
Tengeri májusra	8.62

Irányzat: Csondos. Készáru változatlan.

Helyi értékpapírok magán árfolyama.

Névrt.	osz-talék	1911. szelvényekkel	Kor.
500	50	Debreceni Első Tktár	900
200	18	Alföldi tktár	380
500	40	Ipar és Keresk. bank	805
200	18	Közigazdasági bank	420
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	14	Debreceni Hitelbank	260
400	21	Általános Forgalmi Bank	—
300	10	Bankeyesület	—
300	80	Istvánmalom	700
200	10	Debr. Helyi vasut	—
300	18	Termény és áruaktár	—

Debrecen vezet. Amint az országos statisztikai kimutatásból látjuk, a magyar vidéki városok között a részvénytársaságok és szövetkezetek száma tekintetében Debrecen város vezet. Nem kevesebb, mint 35 részvényes és 22 szövetkezeti alapon álló intézmény működik Debrecenben. Ez bizony nagyon szép dolog, csak az a baj, hogy ezek között alig-alig van iparvállalat, hanem a legnagyobb része pénzintézet Quousque tandem . . . ?

Ki lesz az elnök? Baltázár Dezső dr. püspökké, majd debreceni lelkészszé történt megválasztása, illetve a püspöknek Debrecenbe való beköltözése folytán a Hajdú-böszörményi Hitelbank részvénytársaságánál megüresedett az elnöki szék. Az igazgatóság bizonyosra vette, hogy Kiss Ferenc esperes, püspökladányi lelkész elfogadja a hajdú-böszörményi parókiára való meghívást s abban állapodott meg, hogy neki ajánlja föl az elnöki tisztséget. Most azonban, hogy

Kiss Ferenc Püspökladányban marad, természetesen ez a számítás is meghiúsult s az igazgatóság valószínűleg a maga kebeléből fog elnököt választani.

A Debreceni Első Takarékpénztár részvényei egy idő óta stagnáltak, most azonban egyszerre nagyobb érdeklődés mutatkozik e papírok iránt, amit a kedvező mérlegkilátásokra vezethetünk vissza.

Épül a Simonffy-utca. A Simonffy-utca elején két díszes palota épül. Az egyiket Molnár Antal, a Debreceni Hitelbank vezérigazgatója építi a kispiac sarkán, a kereskedelmi és iparkamara palotájának tervezője, Spiegel budapesti építész tervei szerint, három emeletre; amint a tervrajzokból látjuk, ez a palota egyike lesz a város legszebb épületeinek. Nehány házzal lejjebb már javában folyik egy kétemeletes modern ház építése.

A Kereskedelmi Bank — Debrecenben. Ilyen cím alatt az Est mai számában a következőket írta: Megirtuk, hogy a Kereskedelmi Bank ügynökeivel összevadásoltatta a debreceni Termény- és Áruaktár részvényeit. A vállalat vasárnapi közgyűlésén ennélfogva már rátukmálta a Kereskedelmi Bank a debreceniekre gróf Degenfeld Józsefet. A Kereskedelmi Bank bizalmi emberét a vállalat elnökéül választották meg. — Utána jártunk a dolognak s kiderült, hogy hirteljesen valótlan, mert az alapításhoz a Pest Magyar Kereskedelmi Banknak semmi köze, az teljesen magánvállalkozás és a részvényeket Degenfeld József gróf és Balkányi Miklós dr. vették meg.

A bécsi pénzücről. Bécsből táviratozzák: Az ultimó-prolongáció könnyebben megy, mint hitték főképpen azért, mert a berlini pénzücről kedvező hírek jöttek. Történt ugyan több reportfelmondás, három bank mondta fel a reportokat, de a többi banknál lehetett pénzt kapni és a szükséglet teljesen ki lehetett elégíteni. A német pénzücr helyzetét különösen az könnyítette meg, hogy a német kormányának sikerült 60 millió márkányi kincstári jegyet egy amerikai banknál elhelyezni.

Hajduszoboszlói részvények. Debrecenben tudvalevőleg igen sok vidéki intézetnek a részvénye van elhelyezve; ennélfogva szolgálatot véllünk a közönségnek teljesíteni, amikor közgazdasági rovatunkban ezeknek a papíroknak az armozgalmáról is tájékoztatunk. Annnyival aktuálisabb ez most, mert tudomásunk van róla, hogy az utóbbi napokban különös keresletnek örvendenek a hajduszoboszlói részvények. Amint a kínálatból és keresletből következtetjük, a pontos értékek a következőkben állapíthatók meg. Hajdumegyei Takarékpénztár 660 korona, Hajduszoboszlói Takarékpénztár 500 korona és Hajduszoboszlói Gazdasági Takarékpénztár 235 korona.

Baromfi-tenyésztés Debrecenben. A város közvetlen közelében nagyszabású baromfi-tenyésztést készülni létesíteni egy külföldi szakember. Amint értesülünk, üzletét exportra rendezné be, azt zöldségtermeléssel kapcsolná össze s hir szerint e célra már telket is vásárolt.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegylet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Schwitzer József Vágújhely, Kadi Ferenc Temesvár, Berger Soma Aszód, Szabó Ferenc Kaposvár.

Ingatlanok forgalma.
Berecz János és neje, Sóós Julianna veszi Kun Sándor és neje Gál Zsuzsannától a pusztá nagyhegyesi szántóföldet 4200 koronáért.

T. Kiss Lajos és neje Kocsán Julianna veszi Kocsán József és neje Bihari Juliannától szántóföldjét 6000 kor.

Lajter Imre és neje Pinczés Julianna veszi Gál György és neje Orosz Mártától a pusztá nagyhegyesi szántóföldjét 3750 koronáért.

Szarvas Imre veszi Wagner Erzsébet-től a pusztá nagyhegyesi szántóföldjét 4300 koronáért.
Riskó József és neje Popovics Mária ve-

szi özv. Nemes Gábornétól a Hatvan-utcai kerti szőlőjét 12400 kor.

Grósz Béla veszi Antal Mihály és neje Balogh Rózától szántóföldjét 26176 kor.

Weisz Rozália veszi Balogh István és neje, Kerekes Zsuzsannától Bihari-telepi házat 4600 kor.

Varjassy Imre és neje Pósalaki Erzsébet veszi ifj. Danka Ferenc és társaitól újosztású szántóföldet 12000 kor.

Csonka Mária veszi özv. Gede Jánosné és Gede Jánostól Homokkerti szőlőt 10200 koronáért.

Fisch Lajos veszi Budaházy Ödönétől az Arany János-utca 39. sz. házat 85000 koronáért.

Fuchs Sándor és neje Horváth Mária veszi Farkas József és Reiner Sándortól Boldogfalvi kerti házastelket 10620 koronáért.

Bak József és neje Kiss Julianna veszi Bak Julianna Mogyorósi Miklósnétól ondódi földjét 1950 koronáért.

Bak József és neje Kiss Julianna veszik özv. Bak Istvánné Szücs Erzsébet-től ondódi szántóföldet 3250 kor.

Kovács László és társai veszik Grosz Nagy Ferentől Darabos-utcai 10. és 12. sz. házaknak egy részét 61275 koronáért.

Szabó Julianna veszi Boros György és társától Csillag-utca 42. sz. házat 12000 koronáért.

Boros Györgyné Borbély Eszter veszi Papp Ferenc és neje, Benka Bertától Balogh-telepi házastelkét 13000 kor.

Nagy János és neje Hajdu Julianna veszik Lékay Arzénne Bencze Emmától ondódi szántóföldet 27000 kor.

Szarvas Imre és neje, Prém Katalin veszi Király János és neje Harangi Julianna pusztá nagyhegyesi szántóföldjét 7900 koronáért.

Olesó kamat mellett
5 esetleg 10 évi
visszafizetésre kölcsönök ad, valamint **kereskedői követeléseket** leszámítol a
Debreczeni Takarékszövetkezet
Csapó-u. 19. szám. (Knoll-ház.)

Van szerencsem a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy **angol és francia nőruha divattermemet**
József kir. herceg-u. 14. sz. alá helyeztem át.
Szives megkeresést kér
KATZ RÓZA
József kir. herceg-u. 14. sz.

Regény-osarnok.
FEHÉR FALAK.
REGÉNY.
Irta: **MAX PEMBERTON.**
Fordította: **Szebenvei József.**
XXIV. FEJEZET.
Hir Jajceből.
Hét nap mult el azóta, hogy a jó Henrik püspök sietve jött Strepitzáról az Erlach-palotába. A nyolcadik nap reggelén ott találjuk Ulusiát a fehér szobában az íróasztala mellett

ülve, levelet irt az angol barátjának, elmondva benne mindazt, ami távozása óta történt.

— A nagybátyám megérkezett — írta — és megsulyosbitja a helyzetünket. Egész nap Jurát kérdegeti, aki sohse fárad ki a válaszlásban. Tegnap azt mondta nekem, hogy soha még apa és fiu közt olyan hasonlatosságot nem látott. Mikor erre való hivatkozással azt vitattam, hogy akkor tehát ismerje el az igazát, hát rosszakaratu és vádló feleletet adott.

— Biztos vagyok benne, hogy ő is elhiszi, amit mi mindnyájan hiszünk. Wagner tábornok azonban szívvel-lélekkel velünk tart. Amit nem értek s a mi zavarba hoz, az, hogy ők noha tudják, hogy igazak az állításaink Jura származását illetőleg, mégis olyan logikátlanok, hogy nem ismerik el a jogait, amíg a mi felfedező munkánk — ha ugyan sikerül — nem fogja őket rákényszeríteni. A magam hite megingathatatlan, bár van sok okom arra, hogy meginogjam. Tudom, hogy Jura az unokabátyám, azt mindenütt és mindenkor fentartom.

— Hadd mondok el — folytatta — hogy mi könnyíthetné meg a feladatunkat és mely nehézségeket kellene leküzdenünk. Jura rettenetesen tudatlan világi dolgokban, gyerekesen borzasztóan tudatlan. Tegnap elvittük az operába és képzelje, nem lehetett neki bebeszélni, hogy a színészek csak szerepeket játszanak és hogy ezek személyesitenek költött alakokat. Azt hitte, hogy maguk élik át a tragédiát és ez annyira meghatotta, hogy hazavittük inkább, mintsem ott hagyjuk szenvedni. Ugyan emiatt nem vehet részt a mindennapi életünk apró dolgaiban sem. Olyan sokáig volt a sötétségre kárthatva, hogy sohasem boldog, amíg a lámpák nem égnek. Talán meg is érti azt a nagy árat, amit fizetnie kell a bűnéért, amit ellene elkövettek. Ime egy ember, aki nagy vagyon urának született és még arra sem jutott, hogy úgy nevelkedjék fel, mint a legszegényebb. Nem tud lovagolni, vívni: tud könyvekről, de nem is sejt az irodalomhoz. Azzal szórakoztatja az embert, hogy visszaemlékezik a gyerekkorában elkövetett rémségekre, a fekete gallériákra és az emberekre, akik ott élnek.

— Nem kell önnek mondanom, milyen kétségbeejtő mindez. Ehez még a mások kétségei is járulnak, mert előbb-utóbb a bíróság elé kerül az ügye. Ha ez hamarabb történnék, mielőtt ön segítségünkre jöhetne, hát remegek a gondolattól is, hogy mit eredményezhetne. De bármilyen legyen is a bíróság döntése, arra el vagyok készülve, hogy ő meg kell hogy kapja az örökséget, minden bírói döntés és minden intrika ellenére is.

A levelet borítékba tette és megcimezte Amblehurst lordnak, a Hotel Jereróba, a bosnyák hegyi városkába.

Az inas, aki a levelet elvitte a postára, egyben jelentette, hogy Wagner tábornok van ott.

— Bocsássa be.

Eleinte köznap dolgokról beszélgettek. Később a tábornok az angol ur felől kezdett kérdezősködni.

— Hallottál a barátodról valamit? Még még mindig a felfedező uton van?

— Tegnap hallottam felőle. Azt mondta, lemegy Mostárig.

— Tehát akkor a vadászatnak vége. Gondoltam.

— Micsoda vadászatnak? — kérdezte Ulusia.

— Az én embereim azt mondták.

— Mit?

— Hogy minden rendben van.

— Hogy-hogy?

— Küldtem két embert utána. Azt mondták, jó uton megy a vad után — de a vad elszállt.

— Elszállt?

— A barát meghalt három évvel ezelőtt.

Jól voltál tájékozva.

Ulusia arcán egy vonás nem változott.

Nem akarta mutatni, hogy a hír meghatotta.

— Ön tehát azt hiszi, hogy most már biztosan úgy van a dolog, ahogy a lord azt sejtette.

— Igen.

(Folyt. köv.)

Elsőrendű száraz

Tüzifa

házhöz szállítva kapható

Miklós Emil

tüzifa kereskedőnél.

Telefon 733. Telefon 733.

Raktár: M. a. v. fűtőháznál.

Ertesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utcai helyiségből ugyanazon házban hol eddig is volt Piacz utca 44. sz. Dr Ujfaluassy-ház udvari helyiségbe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mindenféle stílusú asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyiségű kelengyék azonnal készen. Tisztességes és pontos kiszolgálás.

Varga József butorkereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő műhely Debreczen, Piacz 44. az udvarban. Telefon 377.

Zongorák, Planinok,

Czimbalmok és mindenféle hangszerek legnagyobb választékban kaphatók

Schmidt S.

zongora és hangszer raktárban

Piacz-utca 13. sz.

Ékszer és aranyemléket

ha olcsón és jó kivitelben akar vásárolni, keresse fel

KOSTYA JÁNOS

ékszerész és óra üzlet

Széchenyi-utca 1. szám. Ref. kistemplommal szemben.

!-: Javítások pontosan eszközöltetnek. !-:

Részletre

és könnyű fizetési feltételek mellett kaphatók képek (szent és tájképek) tákrók.

Arckép utáni festéseket, úgy kréta mint olaj kivitelben, legolcsóbb árak mellett; kis és nagy képkereteszék legújtanosabb áron.

Keller Testvérek

Hunyadi-u. 13.

Levelező-lap hívásra azonnal jövünk

Uj üzlet! Uj üzlet!

Megnyilt Stark Sándor

csipke, szalag, rövidáru fehérnemű, szabókellékek üzlete Piacz-u. 7. sz., a Vecsey-házban.

Nagy alkalmi vétel **Gyermek ruhákban** és az összes rövidáru kellékekben.

Csak Piacz-u. 7. sz. alatt, a kereskedelmi akadémiával szemben.

B o r t

bármily nagy mennyiségben veszek a legmagasabb napi árban.

Borbizományi üzlet

Miklós-utca 18.

Szabó iparos szaktársak!

Gyapju szövetekeket és bélés árukat olcsón csakis

Fettmann Sándornál

Sas u. 4. szám alatt szereshetik be.

Kérje kereskedőjétől a 30.000 koronás „Ceres” dij-pályázat feltételeit.

**„Ceres” ételzsír nagy kincs, tagadója ennek nincs!
Ellenség vagy jó barát egynek vallja itt magát.**

Legfinomabb teavaj készítése: 8 gca, simulékony „Ceres” ételzsír („Ceres” kockák) és fehér („Ceres”-táblák) egyenlő arányban keverve, óvatosan, felhevítés nélkül megolvasztandó. Ehhez hozzáöntendő nyers tejfel va y nyers tej, (1/2 kg „Ceres” hez 1/2 liter tejfel) minékutána az egész jól megkavarandó, mialatt a tájat avagy a labost gyorsabb kihűlés végett hideg vízbe állítjuk mindaddig, míg a zsír megfagy. A tej viztartalma így teljesen kiválik, míg a „Ceres” zsír a legfinomabb teavaj ízét és zamatját veszti tel és ugyanúgy használható is. Egy tojás sárgája még jelentékenyen növeli a keverék jóságát. Az ezen utasítás alapján előállított teavaj az érvényben levő törvényes határozmányok szerint csakis a saját háztartásban használható.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szögig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag botból szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választékosan csatolni.

Betöltendő.

Angol hölgy gyors sikerrel tanít és elvállal angol-német fordítási munkákat is Értekezhetni Yongworth, Batthyányi-u. 6. Virág-üzletben.

Ügyes takarítóné kerestetik. Miklós-u. 49.

Izr. tanítónő kitűnő oklevéllel magántanulók oktatását, correpetálást elfogad. Czim a kiadóban.

Kereskedelmi iskolában érettségrezett fiatal ember egy éves praksissal állást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Megbízható embert keresünk Hajduszentpéterről. Czim a kiadóban.

14-15 éves fiúk sok pénzt kereshetnek megbízásunk folytán. Czim a kiadóba.

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
árúházában
TELEFON
501
Tolnai Debreczen,
Piac-u. 49. postával is.

Adás-vétel.

Valódi ementáli, trappista, magyaróvári, kárpáti és különféle csomagesztok, tessék a hungari teavaj, uradalmi íróvaj kapható Deutsch Lajos fűszerkereskedésében Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbavásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Hány nincs, mert czipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szőnyeget, női szöveteket, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat Weisz és Princz részletárúházában Csapó-utca 27.

Könyvek fél áron! Regények, díszművek s bármily könyvek beszerzése előtt feltétlenül keresse fel a Harmathy anti-quariumát Fűvészholt 14. Mese könyvek mese olcsón! Árlap ingyen.

Önt is érdekli! Női és férfi téli kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

A Bocskay kertben 4 hold szőlő egészben vagy kisebb részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezső hegyközségi felügyelőnél, a helyszínen.

Mész. Ha olcsó meszet akar venni, csak Szügyi hez kell menni. Szügyi méztelep Bánffy u. 6. Telefon 945. (Hungária malom mellett.)

Miklós-utca 10 szám alatt egy tiszta női téli kabát eladó, értekezhetni ugyanott.

Játék csinálónak való alkalmas deszkák eladók. Czim a kiadóban.

Butorok és szőnyegek legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Mindenféle kárpitos munkák felvételnek.

A saját készítményű czipő árúházban

férfi amerikai czipők 12 K-tól 28 K-ig kapható a legzebb és legtartósabb kivitelben, ugyszintén női és gyermek czipőket még nem létező olcsó árakban lehet most beszerezni

FISCHER MENYHÉRT

saját készítményű czipő árúházában Piac-utca 9. szám alatt.

Lakás.

Jakobovits telepen a Buday Ézsás-utca végén két ház kiadó. Értekezhetni Piac-u. 58. földszint 8. alatt.

Különféle.

Ha jól akar inni-enni. Csak Goldstein-hoz kell menni. Goldstein Bodegája Piac-utca 85. az (Uj-utczában.)

Kalapos műhelyemben mindenféle kalapok tisztítását, vasalását elvállalom, ugyszintén női kalapokat átalakítok divatos formára Piac-u. 38. Főposta mellett. Beliczay Lajos kalapos.

Hová menjünk? A Farkas-féle új orth. kóser bodegába. Hunyadi-u. 17.

Schwarz Daniel a Városházával szemben ismét közvetít mindennemű árukat részletfizetésre.

Intelligens izr. urinőnél egy vagy két fiatal ember teljes ellátást nyerhet Arany János-utca 16.

Weisz Ferencz épület és mű-butor " asztalos " József-kir.-h.-u. 80. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsörendű kivitelben, mérsékelt árban.

A legújabb és legmodernebb ékszerkészülnek

Vági István

ékszerész műtermében, Miklós-u. 5. javítások átalakítások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek.

Pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy Hatvan-utca 16. szám (Dr. Hütter-ház) modern igényeknek megfelelő

elsörendű divattermet nyitottam.

Becsés pártfogást kérve

Weisz József
angol női szabó.

Uri öltönyöket

bel- és külföldi szövetekből készít a legutolsó divat szerint

HUBAY GYÖRGY

uri szabó
DEBRECZEN, Batthyány-utca 15. sz.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség hecses tudomására hozni, Kazinczy-utca 2. szám alatt egy a mai kor igényeit kielégítő

nőruha varrodát nyitottam,

hol a legelegánsabb s legdivatosabb angol kosztümeket jótállás mellett pontosan készítem, úgy hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

Kérem a m. tisztelt hölgyközönség b. megrendelését s bizalmát. Aázatos tisztelettel

Szilágyi Gyula
női szabó, Kazinczy-utca 2.

Markovicz Herman

órák és ékszerész

DEBRECZEN, Hunyadi utca 20. sz.

Raktáron tartok: inga-, fali-, ébresztő- és zsebórákat, nyakláncokat, karpereczeket, gyűrűket, fülbevalókat nagy választékban, mindennemű fémben. — Óra-műhelyem a legújabb gyári szerzőmokkal van felszerelve

Ujra megnyílt a Rózsa-féle

női felöltő és kalap árúház
Kistemplombazár
csupa új árukkal.

Uj uridivat szabó szalon Sugar Samu

József kir. herceg-utca 23.

A legújabb divat szövetekből. — Mérték utáni megrendelések izlésesen és olcsón készítettnek.

Apródy József

órák és ékszerész

Piac-u. 12. szám alatti üzletét 1. év november 1-től Egyháztér 5. szám helyezi át. (Nőipariskola épületébe.)

Tanuló fizetéssel felvétetik.

Allandó kiállítás

művészi fényképekből

Némethi műtermének

Piac-utcai kapu bejáratában.

Ügyes kárpitos segédek

állandó munkára felvétetnek

Lengyel Lőrincz

udvari butorgyárosnál, Szegeden.

Uj Szücs és Szörmeáru üzlet.

MÁRTONFALVY EMILNÉ

Piac-u. 58. sz. alatt. (Iparbank épületében.)

Ajánlja a legnagyobb választékban boákat, karmantyukat, muffokat és mindennemű szörme árakat a legolcsóbb szabott árakban.

A nagymagyaralföldi

építő és műszaki részvénytársaság

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy Hunyadi-n. 10. sz. alatt

építő és műszaki irodát nyitott.**Elvállal:** mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát, azok tervezését és felülvizsgálatát.**Épít** részletfizetésre mindennemű építkezést és**Díjtalanul** készít költségvetést és szolgál tanácsokkal műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.

Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.**Kovács Gyula és Társa női divattermei**
DEBRECZEN, Főtér 55. sz. (Hungária kávéház mellett.)Legszébb kivitelű **Őszi leöltők** hölgyek és leányok részére, a legdivatosabb **Téli kabátok** angol és sima szövetekből. **Püsch** és **bársony** kabátok dus választékban. **Szörme kabátok**, városi **bundák**. **Gyermek leöltők** minden nagyságban. **Cosztümök**, **Pongyolák**, **színházi blousok** és **divat aijkak**, **színházi és esti köpenyek** minden színben, elegáns kivitelben. **Szörme boák**, **muftok** a legjobb szörme fajokból. **Leány és gyermek garaiturok** dus választékban.**Kötött kabátok divatos színekben és kivitelben**
a legolcsóbb szabott árak mellett.**Hajnal Mulató**

Petőfi-tér és Deák Ferencz-utcza sarkán.

Megnyilik!**Október****28****szombat**

Pazar fényvel és kényelemmel átalakított helyiség a

Széchenyi kávéházban!**Világvárosi műsor.****HAJNAL GYULA** igazgató tulajdonos.

Telefon 978.

Telefon 978.

Miért

ne fogadjunk el

M-á-ást!!

csak óriás

FEDÁK**CIPŐCRÉM-et?**

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegáns töle a lábbeli

Mert

puhán

tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert

a legkényesebb izlést
kielégíti és

Mert egy

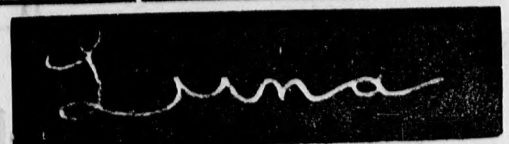
Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz,

30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli

olcsóság.

Tüneményes jelenség az ásvány és gyógyvizek terén.
Próbálja meg!
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ.-nál Debreczenben.

Amerikai ozipó ajándékok

legnagyobb választékban, legolcsóbb szigorú szabott árakban, kizárólag

GLÜCKEDE

ozipó nagyáruházában

Placz- és Kossuth-u. sarok. Telefon 602.

Hogyan védekezzünk, hogy a

drága fa

a tél folyamán tönkre ne tegyen bennünket. Ugy, hogy

olcsó szén és koks

tüzelésre rendezkedjünk be és szerezzük be idejekorán **szükségletünket**

Klár Andor

részv. társaságnál

Debreczen, Placz-u. 77.

Telefon 445.

Telefon 445.

Szén, Koks, Brikett olcsó és legjobb minőségekben állandóan raktáron.

Évi kötésre előnyös ajánlat.

Lám Sándor Debreczen,

Placz-utca 5. — Telefon 191.

Üveg készletek.

Petroleum-lámpák.
Külön minőségben, az ital és a téli világításra legalkalmasabbak.
Számos példányban vannak.

Jour készletek

porcellánból, majolikából. — Kávé- és teás készletek. — Alpakka és ezüstölt evőeszközök.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám: nappal 322. sz. (Kossuth-u. 15.) — (Éjjel 66. sz. Péterfia-u. 70.)

Szives tudomásul! Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy **temetkezési intézetünket** a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk, **új gyászkooszlókkal, díszletekkel** szereltük fel. Teljes szoba behúzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetből-esetre fertőtleníve) teljesen szegek nélkül végzünk. **Temetéseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Élvünk a tisztességes verseny.** Gyászos házaknál kegyeletseretően nem tolakodunk. **Csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetések felvételére végett.**

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei után vásároljunk.

Singer Co. varrógép részvénytársaság
Debreczen, Placz-u. 79.

Egy a **fehérneműtöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik.

17498/1911.

Pályázati hirdetés.

Debreczen szab. kir. város «Köztisztasági és fuvarozási» vállalatánál — mely 1912. év január 1-én helyeztetik üzembe — egy «**könyvelő-pénztárosi**» állás fog betöltetni.

Ezen állás 1800 kor. évi kezdődőleges fizetéssel és 800 korona évi lakbérilletmény javadalmazással van egybekötve.

Pályázhatnak felsőbb kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítvánnyal bírók, a kik — pályázati kérvényeiket Debreczen sz. kir. város Polgármesteréhez czimezve **1. 1911. évi november hó 10-ik napjának déli 12 órájáig** adhatják be. A megválasztott, állását 1912. évi január hó 1. napján köteles állását elfoglalni.

Kelt Debreczen, sz. kir. város Tanácsának 1911. évi október hó 16-án tartott üléséből.

A városi Tanács.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZTÖRŐ	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

TANTAL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa
Árammegtakarítás kb. 60%.
Fehér fényvel ég.
Rázkódásoknak ellenáll.
Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát főllelé állóan, ferdén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég.
Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.
Nagyobb rendféléseknél magas engedmény.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek
Budapest, VI., Teréz-körút 36.

DEBRECENI FÜGGETLEN VÁS.

IX évfolyam

Rendkívüli kiadás.

Csütörtök, 1911. október 26

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: vidéken: Egy óra. . . . . 1 kor. Egy óra. . . . . 1 kor. 50 fill. Negyedévre 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .		Feltaláltszerkesztő: Dr. MESEDUS LORÁNT. Kiadók és lapkiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECEN, Piac-utca 49. szám.
--	--	---	---

„Debreczené az első egyetem“

mondta ma *Zichy* János gróf kultuszminiszter és *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök a debreczeni küldöttség szónokának *Kovács* József polgármesternek.

A miniszterek délután 1 órakor a képviselőház kupolacsarnokában fogadták a küldöttséget. Résztvettek a küldöttségben az összes képviselők.

Kovács József polgármester üdvözlő szavaira *Zichy* János gróf, kultuszminiszter kijelentette:

„Debreczené az első egyetem, melyet a kormány már legközelebb törvényhozási uton felállít.“

A kupolacsarnokot szorongásig megtöltő küldöttek és notabilitások zugó tapsa és üdvözlő szavai kísérte szavait.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök pedig a polgármester szavaira kijelentette:

„Gratulálok az uraknak. Az első egyetemet a kormány Debreczenben állítja fel.“

Bővebbet lapunk reggeli számában.

DEBRÉCEZSÉNI FÜGGETLEN ÚJSÁG

kiadja a Debreczeni Függő Párt

DEBRÉCEZSÉNI FÜGGŐ PÁRT Szerkesztőség és kiadóhely: Debreczen, Széchenyi u. 42. sz.	DEBRÉCEZSÉNI FÜGGŐ PÁRT Kiadó: Debreczen, Széchenyi u. 42. sz.	DEBRÉCEZSÉNI FÜGGŐ PÁRT Előfizetési iroda: Debreczen, Széchenyi u. 42. sz.
---	---	---

„Debrecezené az első egyetem”

mondta ma délután János gróf kultuszminiszter és Káun-Kécsery Károly gróf miniszterelnök a debreczeni küldöttség szónokai-
 nak József József polgármesternek.

A miniszterek délután 1 órakor a képviselőház kupolacsarnok-
 kában fogadták a küldöttséget. Résztvettek a küldöttségben az ösz-
 szes képviselők.

József József polgármester üdvözlő szavaira János gróf kultuszminiszter kijelentette:

„Debrecezené az első egyetem, melyet a kormány már legkö-
 zelebb törvényhozási uton felállít.”

A kupolacsarnokot szorongásig megtöltő küldöttek és notabi-
 litások zúgó tapsa és üdvözlő szavai kísérték szavait.

Káun-Kécsery Károly gróf miniszterelnök pedig a polgar-
 mester szavaira kijelentette:

„Gratulálok az uraknak. Az első egyetemet a kormány Deb-
 reczenében állítja fel.”

Bővebbet lapunk reggeli számban.

Nyomdai feladat: Káun-Kécsery Károly gróf miniszterelnök beszédének a debreczeni küldöttség előtt.